

88. Narkotika - Kokain - Strafnedsættelse ved samarbejde
89. Visitation i forbindelse med fængselsbesøg, men udenfor
90. Anklageskrift - Manglende subsidær tiltale - Ændring under domsforhandling
91. Færdselsloven - Hastighed - Spritkørsel - Uagtsom legemsskade
92. Groft skyldnersvig - Selskabstømning - Samfundstjeneste - Gammel sag - Strafadmåling - Sagsomkostninger - Ulovlig selvfinansiering - Rettighedsfortabelse
93. Varetægtsfængsling - Fremme af sagen
94. Erstatning - Takster - Ineffektiv efterforskning
95. Selskabstømning - Aktieselskabsloven - Skyldnersvig - Forbud mod selvfinansiering - Medvirken - Rettighedsfrakendelse - Forældelse - Anklageskrift
96. Beviser - Dokumentation af videoafhøringer - Sigtedes tilstedeværelse

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Postbox 1051
1007 København K
Telefon 3311 7522
Telefax 3332 4775

Landsforeningens bestyrelse:

Thomas Rørdam
formand, København

Bent Holmberg
næstformand, Aalborg

Michael Abel
Holbæk

Karen Marie Dyekjær
Esbjerg

Hanne Gullitz
Århus

Poul Jost Jensen
Glostrup

Mogens Juhl
Odense

Mette Lauritzen
København

Ansvarshavende redaktør:

Elsebeth Rasmussen

Oplagstal: 1080

Formandens adresse:

Postbox 9017, 1022 København K

Telefon 3312 4540
Fax 3393 4540

At tømme selskaber er ikke lovligt, det ser man i omfangsrige domme for øjeblikket. Det er imidlertid både fornuftigt og lovligt engang imellem at rydde op og tømme ud på hylder og i skuffer. Hovedparten af afgørelserne i nærværende hæfte er hvad man kan betegne som skuffeopfej, afgørelser, der normalt er skrevet og bearbejdet, da de kom ind, men som har fået lov til at ligge, fordi andet senere materiale kom og trængte sig på.

Redaktøren har lovet sig selv, at hvis hun får ledige stunder i efteråret, vil hun se at få gennemarbejdet nogle oversigtsartikler om forskellige emner, som tidligere har vist sig at være til nytte for foreningens medlemmer.

Nyt materiale modtages desuagtet med begejstring, husk blot, at man ikke af anke-domme kan læse, hvad sagen drejer sig om, hvorfor den indankede dom skal med. Overdreven udstregning af navne og andre oplysninger kan gøre dommen ulæselig, og dermed uegnet til referat. Redaktøren er meget diskret og ændrer altid den kære klients navn til T, K el. lign.

Bidragssydere modtager som oftest kort efter indsendelsen et kort takkebrev, hvor redaktøren som oftest skriver, at materialet vil blive bragt ved lejlighed.

Narkotika - Kokain - Strafnedsættelse ved samarbejde

Straffelovens § 191

66-årig T havde ad 5 gange som kurér indsmuglet 11,7 kg kokain. Fængsel i 7 år. Retten lagde på den ene side vægt på, at han selv ville beholde og sælge de sidste 1,7 kg. På den anden side havde han i meget væsentligt omfang bidraget til sagens opklaring.

Københavns Byrets 20. afd. 18784/97, 11/9 1997

T på 66 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 191 ved i forhold 1 i marts 1996 i forening bl.a. med en række jugoslaviske statsborgere med henblik på videreoverdragelse at have indført 1 kg kokain fra Brasilien til Danmark, hvorefter han efterfølgende udførte stoffet til Sverige.

I forhold 2 ved i juni 1996 på tilsvarende måde at have indført 3 kg kokain fra Brasilien til Danmark og videre til Sverige.

I forhold 3 ved i august 1996 på tilsvarende måde at have indført 3 kg kokain fra Brasilien til Danmark og videre til Sverige.

I forhold 4 ved i oktober 1996 at have indført 3 kg kokain som i forhold 2 og 3.

I forhold 5 ved på tilsvarende måde at have indført 1,7 kg kokain fra Brasilien til Danmark, hvor han bl.a. opbevarede stoffet hos M, hvis sag behandledes særskilt, med henblik på efterfølgende at sælge dette.

T var ustraffet. Straffen blev fastsat til fængsel i 7 år.

Byretten bemærkede:

"Ved straffastsættelsen har retten på den ene side lagt vægt på mængden af stof og den omstændighed, at tiltalte havde besluttet selv at sælge den kokain, der er omhandlet af forhold 5, og på den anden side lagt vægt på, at tiltalte i et meget væsentligt omfang har medvirket ved sagens opklaring."

Visitation i forbindelse med fængselsbesøg, men udenfor

Retsplejelovens § 1018b

E, medlem af Hells Angels Holland, fulgtes med andre med tilknytning til Hells Angels på fængselsbesøg. Uden for fængslet blev han sigtet for overtrædelse af våbenloven og visiteret. Sigtelsen blev frafaldet. Retten fandt visitationen lovlig og frifandt anklagemyndigheden (dissens). I en senere afgørelse gav samme ret erstatning til et dansk medlem F, hvilken afgørelse blev stadfæstet af landsretten. (Dissens).

1) Retten i Glostrup S 25520/99, 3/9 1999

E, hvis medlemskab og ærinde er angivet ovenfor, blev visiteret uden for Vridsløselille Statsfængsel den 17. februar 1998. Visitationen varede fra kl. 14.25 til kl. 14.32. Han fremsatte krav om erstatning med kr. 500 og henviste til, at visitationen ikke var lovlig. Der var ingen konkret mistanke. Røckerkrigen var afsluttet i september 1997. Situationen var normaliseret. Selv hvis visitationen var lovlig, havde han krav på erstatning, i givet fald takstmæssigt 200 kr. Der var ingen egen skyld. Det forhold, at han kunne forvente at blive visiteret af fængselspersonalet i fængslet, kunne ikke begrunde, at han også skulle finde sig i at blive visiteret af politiet uden for fængslet.

Anklagemyndigheden fremførte bl.a., at E's tilknytning til Hells Angels udgjorde tilstrækkeligt mistankegrundlag.

Politiets indsats blev nedtrappet, og nogle forbud i henhold til rockerloven blev ophævet. Men de sidste forbud blev først ophævet 30. marts 1998. Der henvistes endvidere til U 1999.72H.

Dagen for fængselsbesøget skulle der afsiges dom i sagen mod gerningsmanden til drabet i Liseleje.

Rettens bemærkninger:

"Anklagemyndigheden frifindes for påstanden om erstatning.

Der var ikke noget konkret grundlag for mistanke om, at E medbragte våben.

En dommer bemærker, at det forhold, at E var medlem af Hells Angels, ikke på tidspunktet for visitationen i sig selv kunne begrunde en rimelig mistanke om overtrædelse af våbenloven. Denne dommer bemærker, at der var gået lang tid efter, at Hells

Angels og Bandidos havde proklameret fred. Der havde ikke i den tid været nogen voldelige episoder. En række af de forbud, der var udstedt i medfør af rockerloven, var ophævet. E skulle på et planlagt og anmeldt besøg i Vridsløselille Statsfængsel. Han skulle der besøge et andet medlem af Hells Angels, og han skulle således ikke opsøge medlemmer af Bandidos. Han vidste desuden, at han måtte forvente at blive visiteret af fængselspersonalet inde i fængslet. Selv om der skal være særlige sikkerhedsregler omkring et fængsel, finder denne dommer derfor ikke, at der foreligger sådanne omstændigheder, der kunne gøre visitationen lovlig, eller som kunne begrunde, at E i strid med sædvanlig praksis nægtes godtgørelse.

To dommere finder visitationen lovlig. Der var gået mere end fem måneder, siden der blev proklameret fred. Men det var endnu for tidligt til, at man kunne regne med, at freden blev overholdt. Der var da også stadig nogle forbud i henhold til rockerloven, som var opretholdt. Hertil kommer, at der netop denne dag skulle afsiges dom i sagen vedrørende det seneste drab i konflikten. Disse to dommere finder derfor, at der den 17. februar 1998 endnu var tilstrækkeligt grundlag for at foretage visitation og afslå godtgørelse alene i den omstændighed, at den pågældende var medlem af Hells Angels, jf. Højesterets dom i U 1999.72.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet."

2) ØL 5. afd. a.s. S-0987-00, 21/8 2000 (Retten i Glostrup nr. S 25662/99, 8/10 1999)

F, der var prospectmedlem af Hells Angels, blev den 17. februar 1998 visiteret, og hans vogn ransaget fra kl. 14.20 til kl. 14.33 i forbindelse med, at han skulle køre ovennævnte E til fængselsbesøg i Vridsløselille Statsfængsel.

Hans erstatningskrav, der udgjorde 950 kr., blev afslået af anklagemyndigheden.

F gjorde gældende, at der ikke var nogen konkret mistanke om, at han medbragte våben. Anklagemyndigheden henviste til synspunkter som ovenfor under sagen mod E.

Rettens bemærkninger:

"Der er ikke noget konkret grundlag for mistanke om, at F medbragte våben.

Det forhold, at F er prospectsmedlem af Hells Angels, kunne på tidspunktet for visitationen ikke i sig selv begrunde en rimelig mistanke om overtrædelse af våbenloven. Der var gået ca. 5 måneder efter, at Hells Angels og Bandidos havde proklameret

fred. Der havde ikke i den tid været nogen voldelige episoder. En række af de forbud, der var udstedt i medfør af rockerloven, var ophævet. Der foreligger derfor ikke sådanne omstændigheder, at det kunne begrunde, at F i strid med sædvanlig praksis nægtes erstatning, jf. retsplejelovens § 1018b, jf. § 1018a."

Anklagemyndigheden ankede med påstand om frifindelse, F påstod stadfæstelse og anførte herunder, at det fornødne mistankegrundlag efter RPL § 792 a, stk. 1 ikke forelå på tidspunktet for visitationen, og at den derfor var ulovlig.

Det var for landsretten oplyst, at Rigsadvokaten i skrivelse af 24.06.1999 til samtlige statsadvokater m.v. havde meddelt, at der med virkning fra den 15.10.1998 som udgangspunkt ikke skulle betales erstatning for kortvarige resultatløse visitationer og ransagning i tilknytning hertil.

Landsretten udtalte:

"Af de grunde, der er nævnt i byrettens dom, finder 4 af landsrettens medlemmer, at F ikke med rimelig grund var mistænkt for overtrædelse af våbenloven. Det tiltrædes af samme grund, at han er tilkendt erstatning.

2 medlemmer finder af de grunde, der er anført af anklagemyndigheden, at det har været rimeligt og sagligt begrundet, at F er nægtet erstatning. Disse medlemmer stemmer derfor for at tage anklagemyndighedens frifindelsespåstand til følge."

Byrettens dom blev herefter stadfæstet.

---o0o---

Se også U 2000.1241 VL

Landsforeningens Meddelelse 90/2000

Anklageskrift - Manglende subsidær tiltale - Ændring under domsforhandling

Retsplejelovens § 908, stk. 4

M og K var tiltalt for en lang række tyverier, som de nægtede. Deres forsvarere havde forud for domsforhandlingen meddelt anklagemyndigheden, at M og K i en række af forholdene kunne erkende hæleri. Desuagtet var der ikke formuleret en subsidær tiltale. Retten afskar anklagemyndigheden fra midt under domsforhandlingen at påstå forholdene henført under hæleribestemmelsen, da beviserne for tyveri svigtede.

Retten i Helsingør SS 108/99, 5/3 1999

M og K var tiltalt for en lang række tyverier, både alene og i forening, herunder en stribe indbrud i sommerhuse, ligeledes dokumentfalsk med checks, M derudover for en række kørsler uden kørekort. Anklageskriftet omfattede 51 forhold.

M og K erkendte de mindre forhold, men nægtede sommerhustyverierne. Det fremgår af dommen side 12-13:

"Anklagemyndigheden har ikke villet rejse eller formulere en subsidiær tiltale for hæleri for nogen af de tiltalte i de forhold, hvor der er rejst tiltale for tyveri, men har gjort gældende, at en sådan tiltale efter fast praksis altid må anses for indeholdt i en tiltale for tyveri som det mindre i det mere.

Forsvarerne har bestridt, at anklagemyndigheden skulle kunne rejse en subsidiær tiltale for hæleri under domsforhandlingen, i hvert fald i denne sag, hvor det forud for fremkomsten af anklageskriftet skriftligt var meddelt anklagemyndigheden, at tiltalte M kunne erkende hæleri af enkelte effekter i en række af forholdene, hvor han nægtede sig skyldig i tyveri, ligesom tiltalte K nægtede sig skyldig i tyveri.

Forsvarerne har endvidere gjort gældende, at retten er afskåret fra at henføre et forhold under hæleri, hvor tiltalen er rejst som tyveri, dels fordi beskrivelsen af forholdet i anklageskriftet ikke dækker gerningsindholdet i et hæleri, dels fordi hæleri er et ligeså strafværdigt delikt som tyveri, og derfor ikke kan anses som et mindre belastende forhold end tyveri og af den grund indeholdt i tyverisigtelsen.

Trods erkendelse af en række forhold af hæleri af enkeltgenstande må der derfor ske frifindelse, når der ikke er rejst tiltale for hæleri med en beskrivelse af gerningsindholdet i straffelovens § 284.

Da der ikke udtrykkeligt er rejst tiltale for hæleri i anklageskriftet, og det vil medføre en domfældelse af de tiltalte at henføre forholdet til hæleri, hvor alternativet er en frifindelse, og da hæleri ikke kan anses som et mindre kvalificeret delikt, der er tilstrækkeligt beskrevet med hensyn til gerningsindhold, genstand og værdi, når tiltalen er udformet med gerningsindholdet i tyveri, har retten ikke efter retsplejelovens § 908, stk. 4, henført noget forhold til domfældelse for hæleri, hvor tiltale herfor ikke har været rejst."

Forhold 50 i anklageskriftet lød:

"**Begge** for hæleri m.h.t. tyveri efter straffelovens § 284, jf. § 276, fra den 231298 af uidentificerede at have modtaget møbler, CD-plader, videofilm, tv- og radioapparater,

smykker, fotoapparater, værktøj, vin og spiritus, beklædning samt div. indbogenstande uagtet de vidste eller bestemt formodede, at de hidrørte fra tyveri."

Retten fortsatte side 13:

"Da anklagemyndigheden på forespørgsel har tilkendegivet, at forhold 50 trods den generelle beskrivelse ikke omfatter effekter, som har kunnet identificeres til bestemte ejere, hvor tiltale er rejst for tyveri, kan tilståede eller beviste hælerier af effekter fra de øvrige forhold ej heller mod anklagemyndighedens påtalebegrænsning i forhold 50, henføres herunder."

M blev for dokumentfalsk og erkendte tyverier, hæleri samt færdselslovsovertrædelser idømt en fællesstraf på fængsel i 1 år omfattende en reststraf på 24 dage. Han havde begået tyverier til en værdi af 312.000 kr. under springtur og lige efter prøveløsladelse.

For K blev straffen for tyveri og hæleri fængsel i 3 måneder.

"Retten har lagt vægt på, at hæleriet og det ene tyveri er begået lige efter afsoning af den sidste dom. Under hensyn til, at hun har samlevet med medtiltalte, der har begået en lang række tyverier, har retten bestemt, at straffen skal anses for udstået med vare-tægtsfængslingen, jf. straffelovens § 86, stk. 1."

Landsforeningens Meddelelse 91/2000

Færdselsloven - Hastighed - Spritkørsel - Uagtsom legemsskade

Straffelovens § 249, færdselslovens § 41 og § 53

Underarmsbrud, der stadig gav gener i form af nedsat bevægelighed, ikke omfattet af straffelovens § 249. For spritkørsel med promille på 2,87 og hastighedsforseelse, der førte til sammenstød, idømt 30 dages hæfte og 3 års frakendelse.

V.L. 5. afd. a.s. S-1564-99, 13/10 1999

T var tiltalt i forhold 1 og 2 for at køre med en promille på mindst 2,87 og færdselslovens § 3, stk. 1, og § 41, stk. 1 og stk. 2, nr. 3 og nr. 8, idet han i glat og fedtet føre i et vejsving kørte over i den anden kørebanelhalvdel, mistede herredømmet og påkørte en personbil, hvis fører F kom til skade.

I forhold 3 uagtsom legemsskade efter straffelovens § 249, idet F pådrog sig et knust brud på venstre underarm med ledscred med bristning af ledbåndsforbindelser i ledet mellem spoleben og albueben ved håndleddet.

Der var påstand om fængselsstraf og ubetinget frakendelse.

Retten fandt T skyldig i færdselsforseelserne, men bemærkede:

"Retten finder ikke at de vidnet påførte skader er af et sådant omfang og af en sådan karakter, at disse falder ind under straffelovens § 249, hvorfor tiltalte vil være at fri-finde for denne del af den rejste tiltale."

Resultatet blev en hæftestraf på 30 dage og 3 års frakendelse. Anklagemyndigheden påstod dom i overensstemmelse med anklageskriftet og skærpelse. T påstod stadfæstelse.

Der var fremlagt en erklæring fra hospital, der beskrev læsionen som i anklageskriftet. Bruddet var behandlet operativt ved hjælp af ståltrådsbånd og gipsskinne i 6 uger, efterfulgt af 4 uger deltids og fra 6 uger optræning af bevægelighed i albue, håndled og drejebevægelser i underarm. Optræning pågik stadig tre måneder efter uheldet. Der havde været 4 dages indlæggelse efterfulgt af ambulans kontrol og optræning.

Året efter uheldet erklærede hospitalet bl.a., at optræningen varede ved 7 måneder. Ved afslutningen havde F kun få smerter i armen, havde opnået en god, men ikke nøjere beskrevet bevægelighed i hånd og håndled, men stadig en vis indskrænkning i underarmens drejebevægelse. Bruddet var helet. Han kunne genoptage arbejde ved computertastatur med 10-fingersystem og kunne spille tennis og golf.

Landsretten udtalte:

"Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Straffen og frakendelsestiden findes passende udmålt.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

Groft skyldnersvig - Selskabstømning - Samfundstjeneste - Gammel sag - Strafadmåling - Sagsomkostninger - Ulovlig selvfinansiering - Rettighedsfortabelse

Straffelovens § 283 og § 286, Aktieselskabslovens § 113

Tre personer tiltalt for at have tømt selskab ultimo 1992 for afsatte skatter på 3,9 mill. kr. Restlikviditeten efter købet udgjorde ca. 1,2 mill. kr., der dels blev brugt til at betale gæld, dels fordelt mellem de involverede, hvor ikke alle var tiltalt under nærværende sag.

Anklagemyndigheden påstod under domsforhandlingen frifindelse over kvinden K. De to andre tiltalte på nu 45 og 55 år blev idømt fængsel i henholdsvis 1 år 3 måneder og 1 år, betinget af samfundstjeneste i henholdsvis 220 og 200 timer. Der blev på den ene side taget hensyn til, at det drejede sig om store værdier; på den anden side dels at sagen alene angik to overskudsselskaber, dels den tid, der var forløbet, siden forholdet blev begået, dels den tid, der var medgået til behandlingen af straffesagen, og dels gode personlige forhold. Der skete ikke rettighedsfortabelse.

Københavns Byrets 4. afd. nr. 15776/98, 18/5 1999

K, B på 45 og M på 55 var ved anklageskrift af oktober 1998 sat under tiltale for skyldnersvig af særlig grov karakter efter straffelovens § 286, stk. 2, jfr. § 283, stk. 1. nr. 3, jfr. tildels § 23, ved ultimo 1992 at have unddraget likvide midler, der var til stede i to opkøbte selskaber, fra at tjene skattevæsenet til fyldestgørelse, hvorved skattevæsenet blev påført et formuetab eller en væsentlig risiko for formuetab.

De købte selskabers samlede likvide beholdning var 25 mill. kr., hvoraf 3,9 mill. var afsat til betaling af selskabsskat. Restlikviditeten efter købet udgjorde ca. 1,2 mill. kr., der dels blev brugt til at betale gæld, som et familiemedlem til de involverede havde kautioneret for, dels blev fordelt mellem de involverede, hvor ikke alle var tiltalt under nærværende sag.

K og B opnåede et samlet udbytte på 297.000 kr. og M på 200.000 kr. Der blev afsagt konkursdekret på det tømte firma i juli 1994.

I forhold 2 var alle tiltalt for ulovlig selvfinansiering ved opkøbet af selskabet.

I forhold 3 var K og B tiltalt for forsøg på bedrageri af særlig grov beskaffenhed efter straffelovens § 286, jfr. § 279, jfr. § 21, ved i maj 1993 at have fremsendt negativ

momsangivelse på 590.000 kr. og i juli 1993 på 1,9 mill. kr. på et af de købte selskaber.

Der var udover frifindelsespåstand på K - under domsforhandlingen - påstand om frihedsstraf, konfiskation og rettighedsfortabelse for B og M.

Udover frifindelse generelt gjorde B gældende, at gerningsindholdet i forhold 1 ikke beskrev de faktiske forhold, der gjordes gældende i forhold til ham, jfr. RPL § 831. B og M påstod subsidiært strafbortfald, idet anklagemyndigheden havde opgivet tiltalen mod tre andre, herunder M's arbejdsgivere, og havde undladt at nedlægge påstand om straf over for to yderligere, hvorved var krænket grundlæggende principper om lighed og retfærdighed. Mere subsidiært blev henvist til den lange tid, der var forløbet, jfr. princippet i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, art. 6. Endelig henviste M til straffelovens § 84, stk. 1, nr. 3 (retsvildfarelse).

Der blev afgivet forklaring af 21 vidner. B og M var egnet til samfundstjeneste.

Det fremgik bl.a. af byrettens sagsfremstilling, at man ændrede navne på de to overtagne selskaber, men at der ikke blev ansøgt om omlægning af regnskabsår. Ansøgning om udsættelse med at indgive selvangivelse fra K, der var blevet direktør, blev afslået af skattevæsenet. Herefter indtrådte B som direktør i stedet for K. B meddelte i november 1993 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at han efter sin tiltræden var blevet klar over, at selskaberne var uden værdier, hvorefter han fratrådte og anmodede om opløsning af selskaberne.

Retten lagde videre til grund, bl.a. at man ved købet af selskabet havde disponeret over restlikviderne ved bl.a. at indsætte i alt 582.350 kr. på K's konti, som K og B disponerede over, og 200.000 kr. til et selskab, hvor M's ægtefælle havde anparter, og M var direktør.

(Det fremgår ikke nærmere af dommen, hvorfor anklagemyndigheden besluttede under domsforhandlingen at nedlægge frifindelsespåstand vedr. K)

Retten lagde til grund, at B foretog usædvanlige dispositioner over selskabernes midler, hvilket skabte yderligere risiko for tab for skattevæsenet, og at B måtte være bekendt med denne risiko, hvorfor han blev dømt for så vidt angik 582.350 kr. Derimod havde B ikke medvirket ved overdragelsen af selskaberne og udbetalingerne umiddelbart efter overdragelsen, hvorfor han blev frifundet for skyldnersvig eller medvirken hertil for 3,3 mill. kr.

M havde været involveret i alle led af gennemførelsen af selskabsoverdragelserne, herunder underskrift af håndpantssætningserklæring over for finansierende bank og fordeling af restlikvider, bl.a. til sig selv. M var tidligere bankansat og vekselerer, hvorfor han havde medvirket til skyldnersvig til 3,9 mill. kr. med fornødent forsæt.

K og B blev frifundet i forhold 2, M blev dømt for ulovlig selvfinansiering. B blev dømt for forsøg på momssvindel i forhold 3.

Retten udmålte for B straffen til betinget fængsel i 1 år og 3 måneder og tilføjede:

“På den ene side er der ved straffastsættelsen taget hensyn til, at begge forhold angår store værdier. På den anden side er der lagt vægt på tiltaltes forholdsvis underordnede rolle i selskabstømningen, der alene angår to overskudsselskaber, og på den tid, der er forløbet siden forholdene er begået, og som er medgået til straffesagens behandling.

Det findes efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder forsvarligt at udsætte fuldbyrdelsen i medfør af straffelovens § 62 og § 63, jfr. § 56, stk. 2, med vilkår om samfundstjeneste som nedenfor bestemt.”

M fik 1 års fængsel betinget med tilføjelsen:

“Der er ikke grundlag for at lade straffen bortfalde.

Der er heller ikke grundlag for strafnedsættelse i medfør af straffelovens § 84, stk. 1, nr. 3.

Der er ved straffastsættelsen på den ene side taget hensyn til, at sagen angår store værdier, og til tiltaltes centrale rolle som formidler af underskudsselskabet, som fuldmagtshaver for C, som fuldmagtsgiver til D A/S, som kontaktmand til bankerne, som underskriver på de to skrivelser vedrørende fordelingen af selskabets likvider og som den, der anviste udbyttet på 200.000 kr. til C.I. ApS, som var kontrolleret af ham.

På den anden side er der taget hensyn til, at sagen alene angår to overskudsselskaber, til den tid, der er forløbet siden forholdet blev begået, til den tid, der er medgået til behandlingen af straffesagen og til tiltaltes gode personlige forhold.

Det findes efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder forsvarligt at udsætte fuldbyrdelsen i medfør af straffelovens § 62 og § 63, jf. § 56, stk. 2, med vilkår om samfundstjeneste som nedenfor bestemt.”

Hos K blev konfiskeret et mindre beløb, der skønsmæssigt sattes til 50.000 kr. B 145.000 kr. og M 200.000 kr.

Retten udtalte om rettighedsfrakendelse:

“Der findes under hensyn til oplysningerne om de tiltaltes personlige forhold og sagens karakter samt til den tid, der er forløbet siden de strafbare forhold blev begået, ikke tilstrækkeligt grundlag for at tage anklagemyndighedens påstande om rettighedsfrakendelse til følge for nogen af de tiltalte.”

Om sagsomkostninger:

“Udgiften til den af anklagemyndigheden indhentede revisionsrapport, der under sagen har været benyttet som bilag under sagens forelæggelse, findes efter omstændighederne at burde afholdes endeligt af statskassen.”

- 00000 -

B's straf var med en prøvetid på 2 år, og at han inden for en længstetid på 1 år skulle udføre samfundstjeneste i 220 timer.

M ligeledes prøvetid på 2 år, og at han inden for en længstetid på 1 år skulle udføre samfundstjeneste i 200 timer.

B skulle betale 170.000 kr. + m. af forsvarersalæret på 195.000 kr. + m. M alene 100.000 kr. + m. af salæret på 180.000 kr. + m.

Dommen er på 20 sider.

Landsforeningens Meddelelse 93/2000

Varetægtsfængsling - Fremme af sagen

Retsplejelovens § 768

Udlænding sigtet for at have bistået andre med ulovlig indrejse varetægtsfængslet 26/4 1999. Landsretten løslad 8/6 1999 med henvisning til RPL § 768, da retten ikke fandt, at politiet og anklagemyndigheden havde fremmet undersøgelserne i sagen med tilstrækkelig hurtighed.

Ø.L. 20. afd. kære nr. S-1946-99, 8/6 1999

B fra Bosnien var fremstillet i grundlovsforhør 26/4 1999 sigtet for overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 3 ved dagen forinden at have bistået 2 kvinder og 3 mænd med ulovlig indrejse. B nægtede sig skyldig. Han var blevet kontaktet af 5 personer i Bosnien, der gerne ville med afhørte på en biltur til Danmark. Han havde ingen mistanke om, at passagerens pas var falske. (Stærkt forkortet referat, ER).

Anklageren begærede B fængslet i 25 dage i medfør af RPL § 762, stk. 1, nr. 1 og 3, hvilket retten imødekom. Kendelsen blev af B kæret til landsretten, der den 27/4 stadfæstede i henhold til byrettens grunde (ØL 9. afd. kære nr. S-1465-99)

Ved fristforlængelsen den 7/5 besluttede byretten fortsat fængsling til den 21/5.

Den 21/5 oplyste anklageren, at sagen var færdigefterforsket, anklageskrift ville blive fremsendt til retten i begyndelsen af næste uge. Anklageren begærede fængslingsfristen forlænget med 14 dage på det hidtidige grundlag og bemærkede, at der blandt andet skulle afhøres passagerer i bilen og slægtninge til passagererne.

Forsvareren protesterede og bemærkede, at mistankegrundlaget ikke var blevet be styrket. Han henviste endvidere til, at de 6 pas først på et meget sent tidspunkt var blevet sendt til teknisk undersøgelse. Byretten fængslede til den 4/6 1999.

Den 4/6 1999 oplyste anklageren, at der nu forelå en teknisk erklæring, hvorefter alle 6 pas måtte anses for ægte. Der ville i løbet af få dage blive udfærdiget anklageskrift. Der var ikke foretaget nye afhøringer af passagerne i bilen siden sidste retsmøde. Anklageren begærede yderligere 14 dage på det hidtidige grundlag.

Forsvareren protesterede. Han henviste navnlig til B's forklaring i grundlovsforhør og bemærkede, at teorien indtil nu havde været, at de pågældende passagerer var indrejst sammen med arrestanten på falsk pas, men at denne teori ikke havde holdt stik.

Byretten udtalte:

"Efter det nu fremkomne om, at det må antages at de ovennævnte pas er ægte, finder retten at det hidtidige mistankegrundlag er blevet så afsvækket, at der ikke længere er det fornødne grundlag for varetægtsfængsling.

T h i b e s t e m m e s:

Arrestanten B løslades."

Anklageren kærede og fik tillagt kæremålet opsættende virkning.

Landsretten bemærkede:

"Det fremgår af retsbogen for Københavns Byret, at anklagemyndigheden allerede ved retsmødet den 7. maj 1999 oplyste, at sagen forventedes færdigefterforsket i løbet af 14 dage. I retsmøde den 21. maj 1999 oplystes, at sagen var færdigefterforsket, samt at anklageskrift forventedes fremsendt til byretten "i begyndelsen af næste uge", hvilket skulle have været den 24./25. maj 1999. Desuagtet er anklageskrift efter det for landsretten oplyste ikke fremsendt til Københavns Byret førend den 7. d.m. Det fremgår endvidere af sagens oplysninger, at de i sagen omhandlede pas først den 20. maj 1999 er modtaget til undersøgelse hos Rigspolitechefen, Kriminalteknisk Afdeling, der allerede den 21. maj 1999 fremsendte erklæring til anklagemyndigheden. Det bemærkes, at kæreskrift først i dag er modtaget i landsretten, uagtet byretten ifølge sin kendelse løslod arrestanten den 4. juni 1999 kl. 10.44.

Landsretten skal udtale:

Efter de foreliggende oplysninger findes der fortsat begrundet mistanke mod tiltalte B om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 3 og straffelovens § 174.

Landsretten finder imidlertid ikke, at politiet og anklagemyndigheden har fremmet undersøgelserne i sagen med tilstrækkelig hurtighed, hvorfor fortsat varetægtsfængsling ikke findes rimelig, jf. retsplejelovens § 768, 2. pkt., hvorfor

b e s t e m m e s:

Den påkærede kendelse stadfæstes, således at B løslades."

Landsforeningens Meddelelse 94 /2000

Erstatning - Takster - Ineffektiv efterforskning

Retsplejelovens § 1018 a

E krævede forhøjet takst med 100% for 12 dages varetægtsfængsling under henvisning til, at anklagemyndigheden ikke straks foretog efterforskningskridt i sagen med henblik på at afhøre rette gerningsmand, der var navngivet og kendt. Heri fik E medhold.

Københavns Byrets 30. afd., nr. 21863/99, 23/2 2000

E begærede erstatning med 20.900 kr. som følge af, at han var sigtet og fængslet i isolation for overtrædelse af straffelovens § 119 fra 21/1 - 2/2 1999.

Den 2/3 1999 opgav statsadvokaten påtale. Senere meddeltes det, at man alene ville give takstmæssig erstatning med 12.500 kr.

Parterne var enige i grundtaksten for første døgn på 4.100 kr., men E ville have 1.400 kr. pr. dag i stedet for 700 kr. for de følgende 12 døgn.

E gjorde gældende, at der, udover at der var begået fejl i forbindelse med frihedsberøvelsen, var tilført ham ekstra skade, idet anklagemyndigheden ikke straks foretog efterforskningsskridt i sagen med henblik på at afhøre rette gerningsmand, der var navngivet og kendt af anklagemyndigheden.

Byretten bemærkede:

"Erstatningssøgende blev den 22. januar 1999 varetægtsfængslet i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2 og 3. Det må lægges til grund, at erstatningssøgende under afhøringen hos politiet den 21. januar 1999 og under sin forklaring ved grundlovsforhøret den 22. januar 1999 gjorde rede for, at ikke han, men A var fører af bilen. Det kan yderligere lægges til grund, at anklagemyndigheden ikke i dagene efter fængslingen tog kontakt til A, uanset at gerningsmanden var føreren af bilen og ikke en passager. Kontakten til A blev således først etableret den 27. januar 1999, da politiassistent P tilfældigt mødte ham i anden anledning. Herefter kontaktede man A den 29. januar 1999 med henblik på afhøring, der først blev gennemført den 2. februar 1999, hvor A blev varetægtsfængslet og erstatningssøgende blev løsladt.

Under hensyn til, at anklagemyndigheden ikke straks af egen drift iværksatte efterforskningsskridt over for A, der af erstatningssøgende var oplyst som værende fører af bilen, og dermed gerningsmand, findes varetægtsfængslingen af erstatningssøgende udover fejlagtigt at være påført ham tillige at være påført ham unødigt længe, idet rette gerningsmand kunne have været forsøgt pågrebet umiddelbart efter retsmødet den 22. januar 1999 og ikke først den 1. februar 1999 som sket.

Som følge af det anførte tages erstatningssøgendes erstatningspåstand til følge. Beløbet forrentes fra den 25. marts 1999, hvor kravet om erstatning blev fremsat."

Selskabstømning - Aktieselskabsloven - Skyldnersvig - Forbud mod selvfinansiering - Medvirken - Rettighedsfrakendelse - Forældelse - Anklageskrift

Straffelovens § 93 og § 283, jfr. § 286, § 296, Aktieselskabslovens § 112, jr. § 110 og § 115, stk. 2, jfr. § 161, Retsplejelovens § 831

Tre tiltalte havde i 1990-93 systematisk opkøbt "overskudsselskaber" og var tiltalt for groft skyldnersvig samt en række bestemmelser i aktie- og anpartsselskabslovene, idet de hensatte skattebeløb i selskaberne ikke blev indbetalt.

A, der havde fået den største gevinst, fik 3 års fængsel, B fik skærpet sin straf fra 1½ til 2 års fængsel, C, statsautoriseret revisor, gik i byretten fri, men blev i landsretten idømt 6 måneders betinget (dissens) under hensyn til den enkeltstående karakter af hans forhold. Der fandtes ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at idømme rettighedsfrakendelse (dissens). Der skete konfiskation.

V.L. 8. afd. a.s. S-1398-98, 24/6 1999

A, B og C tiltalt for overtrædelse af aktieselskabsloven/anpartsselskabsloven ved i 1990-93 som aktionærer og direktører i forskellige selskaber at have opkøbt "overskudsselskaber" og videresolgt disse til købere, således at midlerne blev stillet til rådighed for køberne eller af køberne blev stillet som sikkerhed i forbindelse med salget. Herudover for skyldnersvig af særlig grov beskaffenhed ved i forbindelse med opkøbet af selskaberne at have udloddet udbytte i strid med selskabslovens regler og have udarbejdet urigtige og vildledende regnskabsopgørelser, hvorved de likvide midler, der var hensat til betaling af skat, blev unddraget statskassen.

A var tiltalt i flest forhold af skyldnersvig.

Der var påstand om rettighedsfrakendelse i forbindelse med drift af selskaber, jfr. straffelovens § 79, stk. 1, jfr. § 78, stk. 2, for C tillige frakendelse af retten til at drive virksomhed som statsautoriseret revisor.

Endelig konfiskation i medfør af straffelovens § 75, stk. 1, 2. pkt. hos A af 4.100.000 kr., hos B 1.800.000 kr. og hos C 800.000 kr.

De tiltalte var ikke tidligere straffet og nægtede sig skyldige og påstod frifindelse for de øvrige påstande.

De mange forklaringer fra de tiltalte og 30 vidner er ikke gengivet i dommen. Det var en af den slags sager med fyldig skriftlig forelæggelse, revisorrapporter og skriftlige procedurer, med den følge, at bilagsmaterialet kun i begrænset omfang er refereret i dommen, idet de tiltalte i det væsentlige havde erklæret sig enige i handlernes faktiske forløb, herunder den talmæssige opgørelse i anklageskriftet.

Tiltalen for skyldnersvig omfattede således beløbsmæssigt påstået unddraget selskabsskat for i alt opgjort således i **forhold II**: A 3.084.721 kr.

Alle i forhold III skyldnersvig til 22.415.177 kr., idet C dog kun havde fået del i 7.756.603 kr. i de forhold, hvor alle var tiltalt.

Forhold I med tiltale for overtrædelse af selskabslovene samt straffelovens § 296 omfattede 46 selskabshandler i 1990-93, jævnt fordelt over perioden. Her var aktiviteterne alene at opkøbe og sælge eller formidle selskaberne uden at "skabe aktiviteter" til udskydelse eller eliminering af skatter og/eller med henblik på at få udbetalt skattegodtgørelse.

Der var nogle komplicerede selskabsstrukturer, der lå bag det centrale selskab, der forestod opkøb af selskaber. De tiltalte havde hver 15% af aktiekapitalen. Andre, der ikke var tiltalt, f.eks. en advokat, havde større poster. På et tidspunkt fik de hver 22,86%.

Der var både handlet "brutto" og "netto" samt formidlet selskaber. (Pædagogisk forklaret siderne 29-31 i byretsdommen.)

I forholdene, hvor der var tale om tiltale for skyldnersvig, forklarede A, at man anvendte leasingaktiver til at eliminere skatterne i de opkøbte datterselskaber. Så skulle leasingaktiverne handles op i moderselskabet, der ville blive konstateret en genvunden afskrivning i datterselskabet, men da disse var sambeskattede, ville den genvundne afskrivning udskydes ved en afskrivning i moderselskabet.

Når planen var tilendebragt, havde alle leasingkontrakterne passeret moderselskabet, og datterselskaberne kunne efterfølgende likvideres, idet skattekravet var flyttet op i moderselskabet. (Let forkortet referat, ER).

Vedrørende selskaber, der blev videresolgt, konsulterede revisor C i maj 1992 den advokat, der havde en del af aktiekapitalen i det centrale selskab, der stod for opkøbene. C skrev bl.a. (gengivet byretsdommen s. 42):

“Vi har således i relation til salget af selskaberne været i god tro på handelstidspunktet, idet vi altid er blevet oplyst om, at disse skatter vil blive elimineret, enten på den ene eller anden måde, og vi vil da blive noget chokeret, hvis dette ikke er sket som oplyst overfor os.

.....

Når vi har solgt videre, hvorved debitor er skiftet fra (..det centrale selskab..) til køber, er det vel ikke vores opgave, på vegne af overskudsselskabet, at vurdere om dette debtorskift er ønskværdigt/forsvarligt? Det er således køber, der ønsker at købe netto, og derfor lader os oppebære salgssummen af datterselskabets midler. ... At der indtræder en ny debitor, som måske ikke kan betale, kan vi vel ikke lastes for, selv om debtorskiftet er sket i forbindelse med salget? Vi må da formode, at køber selv sørger for at indfri lånet hos overskudsselskabet, hvis det er nødvendigt.

.....

Kan man ikke godt frygte en lidt simplificeret fremstilling - som samtidig vil få god genlyd hos dommere og andet godtfolk - der går ud på, at selskabet i dets lange levetid hele tiden har haft deres likviditet stående på deres egen konto i deres egen bank, indtil det købes af (..selskab JV ApS..), hvorefter selskabets kontante midler er reduceret til en check på f.eks. kr. 800.000 ?

Hvis vi har en risiko, hvor ligger den så, og hvilke muligheder har vi for at begrænse den? Hvis risikoen ligger i JV, var det måske en ide at ændre regnskabsåret til 30. juni og straks efter sommerferien udlodde udbytte til (..det centrale selskab..). Hvis risikoen ligger i (..det centrale selskab..), skal vi så likvidere, eller have is i maven?”

Et kendt revisionsfirma S&M havde deltaget i transaktionerne, herunder med overvejelser vedrørende køb af selskaber med skattegæld, hvor man ville bruge filmrettigheder til at udskyde/eliminere skatteforpligtelserne.

(Revisionsfirmaet har siden skiftet navn og bruges nu af anklagemyndigheden i selskabstømmersager, ER)

Revisionsfirmaet skrev selv (byretsdommen side 45):

“Vi kan herefter erklære, under forudsætning af at selskabets regnskabsår tillades omlagt og under forudsætning af, at der erhverves filmrettigheder i et tilstrækkeligt omfang, som kan straksafskrives, jfr. (..et andet kendt revisionsfirmas..) endnu ej underskrevne revisorerklæring, at det vil være muligt at udskyde betaling af den skyldige skat i overensstemmelse med nugældende dansk skattelovgivning.”

Da ledelsesforholdene ikke blev bragt i orden, fratrådte revisionsfirmaet i december 1993. Skattevæsenet godkendte ikke transaktionerne, men opfattede det som en regnskabsmæssig og skattemæssig transaktion uden reelt indhold.

Byretten gennemgår anklagemyndighedens og forsvarernes procedurer (oversprunget her). Præmisserne findes i dommen side 51 ff, hvorfra citeres vedr. forhold 1 om overtrædelse af selskabslovgivningen:

“Vedrørende de såkaldte nettohandler, d.v.s. handler hvor der ved opkøbet eller videresalget kun foregår én pengebevægelse, altså en ren differenceafregning, finder retten det ubetænkeligt at anse det for godtgjort, at der foreligger en række overtrædelser af aktie- og anpartsselskabslovens selvfinansieringsforbud og medvirken hertil.

Vedrørende opkøb eller videresalg efter den såkaldte “bruttometode”, hvor der mellem sælger og køber foregår flere pengebevægelser i det væsentlige, dog med variationer, således at køberen betaler købesummen til sælgeren, selskabets midler overføres til selskabets nye konto i køberens bank fra selskabets konto i sælgerens bank og endelig en overførsel af selskabets midler fra selskabets nye konto i køberens bank til køberens konto i egen bank, bemærkes, at det afgørende efter rettens opfattelse er, at selskabets midler overføres til køberens konto i stedet for, at midlerne forbliver stående på overskudsselskabets konto, indtil lovlige udlodninger kan besluttes på ordinær generalforsamling, efter at årsregnskabet har vist, at der er økonomisk grundlag herfor, kan finde sted. Som også gjort gældende af de tiltalte finder opkøb/videresalg af overskudsselskaberne generelt sted inden for en meget kort tid.

Under disse omstændigheder finder retten det ganske ubetænkeligt at anse det for godtgjort, at overskudsselskaberne også vedrørende disse såkaldte bruttohandler er opkøbt og videresolgt for selskabets egne midler, også når henses til, at der mellem de enkelte bevægelser er en nær afhængighed og tidsmæssig sammenhæng.”

Efter yderligere drøftelser konstaterer retten side 52f:

Det var kun A og B, der deltog i handlerne. Disse var vidende om, at overskudsselskaberne blev opkøbt og videresolgt for selskabernes egne midler, og de fandtes herefter skyldige i henhold til anklageskriftet i det mindste som gjort gældende af anklagemyndigheden, medvirken hertil, hvor der ved opkøbet var handlet efter nettometoden og ved videresalget efter bruttometoden.

For så vidt angik skyldnersvig i **forhold II**, alene mod A, lagde retten vægt på, at der, selv om der måske i hans koncern var midler til at betale skatterne med, blev skatterne ikke betalt. Den del, som ikke i kraft af selvfinansieringen blev ført tilbage eller

forblev hos sælgerne, havnede i A's selskaber og blev anvendt til mere spekulationsprægede forretninger som handel med værdipapirer, der i den aktuelle periode medførte store tab. Der skete også udlodninger til A personligt, uden at skatterne blev betalt.

Det kunne ikke fuldstændig afvises, at det leasing-projekt, som A alene betalte udbetalingerne på, efter dets karakter kunne have givet grundlag for en udskydelse og eventuel eliminering af skatterne, i hvert fald såfremt den fulde investering var blevet foretaget.

Men midlerne blev ført ud af overskudsselskaberne allerede i forbindelse med opkøbet for disses egne midler og med de efterfølgende udlodninger, hvorfor sandsynligheden for, at selskaberne kunne magte den resterende store del af udbetalingen i leasingprojektet, var yderst ringe.

A måtte have anset det for overvejende sandsynligt, at han i forbindelse med opkøbet og udlodning til sit eget selskab skabte en betydelig risiko for forringelse af skattevæsenets fyldestgørelsesadgang, og blev fundet skyldig både i skyldnersvig, overtrædelse af selvfinansieringsforbuddet i aktieselskabslovens § 115 (+ anpartsselskabsloven) og den ulovlige udlodning i forbindelse med opkøbet efter aktieselskabslovens § 112, jfr. § 110 (+ anpartsselskabsloven).

I det store forhold III fastslår retten bl.a. side 57f:

“Det må dernæst lægges til grund, at A og B efter deres egne forklaringer ikke selv gjorde noget for at sikre sig, at aftagerne havde mulighed for at betale skatten ved forfaldstid, eller at disse aftagere foretog lovlig eliminering af skatterne. Det må således lægges til grund, at hverken A eller B nærmere undersøgte aftagernes økonomi og hermed, om mellemregningerne i aftagernes regi var noget værd, eller efter hvilke modeller, aftagerne tilrettelagde deres planer for eventuel opnåelse af skattegodtgørelse, eller hvorledes planerne var for eliminering af skatterne.

De tiltalte har heroverfor gjort gældende, at de revisionsfirmaer, som oftest (..det andet revisionselskab..), som henviste overskudsselskaberne til (..de tiltaltes centrale selskab..) eller disses datterselskaber, havde undersøgt aftagernes forhold, hvorfor de ikke havde betænkeligheder ved at sælge selskaberne videre eller med de tiltaltes ord formidle selskaber, idet de så regnede med, at den nye køber enten “fyldte op”, betalte skatten eller eliminerede denne, idet de herved regnede med, at køberne havde midler hertil.

Efter vidnet D's forklaring finder retten imidlertid, at det må afvises, at A og B derfra kan have fået noget at vide om aftagernes økonomi, og hvad aftagerne ville med overskudsselskaberne, idet D forklarede, at man fra (..det andet revisionsfirmas..) side ikke gjorde noget for at få oplysninger herom, og derfor ikke kunne meddele dette til A og B."

Det måtte have stået A og B klart, at der var stor risiko for, at køberne ikke magtede at eliminere skatterne, idet selskaberne var blevet tømt og således stort set uden midler efter overdragelsen.

A og B var erhvervsdrivende og besad en ikke ubetydelig viden om erhvervsmæssige og skattemæssige forhold, og havde som næringsvej netop beskæftiget sig med opkøb og videresalg og formidling af overskudsselskaber.

De havde en betydelig forpligtelse til at påse, at kreditorernes fordringer ikke kom i unødigt risiko. De blev - bortset fra, at B i enkelte forhold blev frifundet - dømt for skyldnersvig.

Revisor C blev imidlertid frifundet. Han havde en berettiget forventning om, at nogle på mødet med advokaten udstukne retningslinier fremover ville blive fulgt.

Retten fastslog, at forældelsen skulle regnes fra det sidste forhold fra oktober 1993. Der var tale om en fortsat forbrydelse, en række i det væsentlige ensartede handlinger begået kontinuerligt. Forældelsen var afbrudt ved indgivelse af ransagningsbegæring i april 1995.

A fik **3 år** og B **1½ års** fængsel, henset til forholdenes karakter og omfang, at de var begået over en længere periode, og at de havde begået forholdene i forening.

I formildende retning talte det, at forholdene var begået for 5-8 år siden, at de tiltalte var ustraffede og havde medvirket loyalt til sagens opklaring og deres personlige forhold.

Der var ikke grundlag for rettighedsfortabelse. Sidste forhold var begået for over 5 år siden. De var gået hver til sit og havde efter det oplyste ikke siden begået noget strafbart.

Hos A blev konfiskeret 2,8 mill kr. og hos B 500.000 kr.

Endelig slap de for revisionsomkostningerne i sagen, en del var udarbejdet til brug for C's sag, og man kunne ikke afvise, at beretningerne ville blive brugt som bevis i andre sager med tilknytning til denne sag.

A skulle betale 3/4 af de øvrige ham vedrørende sagsomkostninger. B 2/3.

Byretsdommen er på 64 sider.

A og B ankede med påstand om formildelse, C påstod stadfæstelse. Anklagemyndigheden nedlagde påstand om domfældelse efter anklageskriftet, dog at man i enkelte forhold frafaldt, at der forelå ulovlig udlodning. Der blev i øvrigt påstået skærpelse, rettighedsfrakendelse og konfiskation.

En række yderligere bilag blev fremlagt. A og B begærede et spørgsmål forelagt EF-domstolen, men fik afslag herpå.

A gjorde bl.a. gældende, at tiltalen i forhold I og II for så vidt angik selskabslovsovertrædelserne ikke opfyldte kravene til en gerningsbeskrivelse efter RPL §831, stk. 1, nr. 3.

Landsretten udtalte herom:

"Om tiltalens udformning i forhold I:

Den tiltale, der er rejst i forhold I, indeholder en generel indledning med angivelse af gerningstidsrum og af, i hvilke egenskaber de tiltalte skal have handlet, samt en gerningsbeskrivelse alene i overensstemmelse med ordlyden af aktieselskabslovens § 115, stk. 2, og anpartsselskabslovens § 49, stk. 2. Tiltalen i forholdet indeholder endvidere en speciel del, hvor de enkelte selskaber og deres aftagere er identificeret, ligesom købs- og salgstidspunktet er anført.

Der foreligger imidlertid ikke i tiltalen under forhold I nogen nærmere beskrivelse af, hvorledes afregningerne af handlerne skal have fundet sted, uanset at det efter den gennemgang, B's forsvarer har foretaget af forholdene, har vist sig, at afregningerne har haft en række individuelle træk af betydning for bedømmelsen af forholdenes strafbarhed. Anklagemyndighedens påstand i forhold I.20 og I.25 under domsforhandlingen for landsretten må da også tages som udtryk for, at det ved en nærmere undersøgelse af afregningsmåderne - uden at de har kunnet udledes af anklageskriftet - i disse forhold har vist sig, at handlingerne ikke indebar en overtrædelse af de bestemmelser, der er rejst tiltale for.

På denne baggrund findes tiltalen i forhold I.1-3, 5, 7-8, 10-11, 13-19, 21-24 og 26-40 ikke at opfylde kravene i retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 3, til beskrivelse af forholdenes udførelsesmåde. Allerede som følge heraf frifindes A og B i disse forhold, og det er derfor ikke nødvendigt at tage stilling til, hvorvidt det eventuelle strafansvar i disse forhold er ophørt ved forældelse.

For så vidt angår gerningsbeskrivelserne i forhold I.4, 6, 9, 12 og 41-46 må disse sammenholdes med, at der i tiltalens forhold III.1-10 for hvert enkelt forhold er angivet en tilstrækkelig beskrivelse af udførelsesmåde, også i relation til de overtrædelser af selskabslovgivningen, som der er rejst tiltale for i forhold I. Kravene til beskrivelsen af tiltalen i de pågældende forhold er derfor opfyldt.

Om tiltalens udformning i forhold II:

For så vidt angår tiltalen for overtrædelse af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 2, jf. årsregnskabslovens § 4, stk. 2, jf. § 2, stk. 1, er det ikke nærmere angivet, på hvilken måde regnskabsopgørelserne skulle være urigtige eller vildledende. Da genstanden for overtrædelserne herefter ikke er tilstrækkeligt beskrevet i tiltalen, frifindes A allerede af denne grund for overtrædelse af de pågældende bestemmelser.

Det må betegnes som uhensigtsmæssigt, at det i tiltalen i forhold II.2 og II.3 er anført, at købesummerne blev berigtiget ved, at nogle nærmere angivne beløb blev overført "netto" som udtryk for en samlet virkning af flere overførsler, navnlig under hensyn til, at dette kan lede til misforståelser i forhold til den almindeligt anvendte kortfattede terminologi ved beskrivelse af afregningsmåder i sager om handel med overskudsselskaber. Det må imidlertid antages, at der ikke for tiltalte eller hans forsvarere, hverken under behandlingen af sagen for byretten eller for landsretten, har været nogen tvivl om, hvad der med beskrivelsen sigtedes til, og en eventuel anmodning om tilladelse til berigtigelse af tiltalen på dette punkt ville da også være blevet imødekommet af landsretten. Herefter kan tiltalen i øvrigt i forhold II danne grundlag for sagens behandling."

Om forhold II mod A for skyldnersvig tiltrådte landsretten, at A disponerede således, at de tre overskudsselskaber reelt blev købt for selskabernes egne midler, og de resterende midler udlodded i strid med bestemmelserne i selskabslovgivningen. A var herefter skyldig i overtrædelse af aktieselskabslovens § 115, stk. 2, anpartsselskabslovens § 49, stk. 2, straffelovens § 296, stk. 1, nr. 3, jf. dels aktieselskabslovens § 112, jfr. § 119, dels anpartsselskabslovens § 45.

Der var intet til hinder for at straffe i sammenstød for såvel selvfinansiering som ulovlig udlodning.

Om skyldnersvig bemærkede landsretten:

"Uanset at der påhvilede overskudsselskaberne, der var ophørt med aktiv drift, betydelige forpligtelser i form af skyldige skatter, der da var opgjort til henholdsvis 1.277.280 kr., 970.885 kr. og 750.234 kr., foranledigede A, at aktiverne blev fjernet fra selskaberne. Disse dispositioner indebar et uforholdsmæssigt forbrug af selskabernes midler, og må betegnes som i sig selv usædvanlige og uforsvarlige. Ingen omstændigheder i sagen tyder på, at der på noget tidspunkt forelå nogen vilje til fra anden side, herunder fra andre dele af A's koncern, at indfri selskabernes skatteforpligtelser eller at tilføre dem de nødvendige midler hertil. Spørgsmålet er herefter alene, om der i gerningstidsrummet 10. december 1990 - begyndelsen af 1991 fra A var nogen udsigt til, at forpligtelserne ville blive reduceret eller eventuelt helt bortfalde.

De skridt, der blev foretaget i den henseende, bestod i, at A den 27. marts 1991 - få dage før regnskabsårenes udløb - lod overskudsselskaberne købe flyanparter. Købsaftalerne misligholdtes allerede i midten af april 1991, idet den resterende del af udbetalingen ikke blev erlagt, hvorved den første del af udbetalingen i henhold til bestemmelserne i købekontrakterne gik tabt for selskaberne.

Uanset om en eventuel opfyldelse af købekontrakterne kunne have ført til, at de pågældende overskudsselskaber havde fået reduceret eller elimineret deres skatteforpligtelser, viste de faktisk foretagne skridt sig helt uegnede hertil. Under de anførte omstændigheder finder landsretten det bevist, at det i samtlige tre underforhold i forhold II allerede ved erhvervelsen af selskaberne og ved udlodningerne stod A klart, at han skaffede sig eller sine selskaber uberettiget vinding, og at skattevæsenet, således som det også faktisk skete, som følge heraf blev udsat for en betydelig risiko for at lide tab ved hans dispositioner i tilknytning til erhvervelsen."

Om de resterende forhold under forhold I og forhold III, 1-9, bemærkede landsretten:

"Af de grunde, der er anført af byretten, tiltrædes det, at erhvervelsen af de 9 selskaber, der er omfattet af disse forhold - uanset at der forekommer variationer i afregningsformerne - alle blev finansieret med selskabernes egne midler. Det findes for så vidt uden betydning for bedømmelsen, om (...det centrale selskabs...) aktivitet betegnes som formidling eller som køb og salg, men landsretten finder, at pengestrømmene i alle 9 handler - også vedrørende (...selskab...) (forhold I.6 og III.3) - viser, at der har været tale om køb og salg. Det tiltrædes endvidere, at selskaberne reelt blev udloddet til (...det centrale selskab...), dog at de tiltalte efter anklagemyndighedens påstand for landsretten i forhold III.8 frifindes for overtrædelse af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 3, jf. anpartsselskabslovens § 45.

Det er hverken en nødvendig eller tilstrækkelig betingelse for at bedømme et forhold som skyldnersvig, at selvfinansieringsforbudet i selskabslovgivningen er overtrådt i forbindelse med erhvervelsen af selskaberne. Landsretten finder imidlertid, at dette moment må indgå i vurderingen med en betydeligt vægt. Evnen og viljen til enten at betale skatten ved lovlig udnyttelse af skattegodtgørelsesmodellen eller til at eliminere skatten må dog også tillægges central betydning.

Der er intet grundlag for at antage, at overskudsselskaberne, der var ophørt med enhver erhvervsmæssig aktivitet, forud for erhvervelsen ikke - bortset fra i forhold III.8 - skulle være i stand til fuldt ud at betale skatterne.

Som følge af de beløb, der ved købene blev afregnet til sælgerne og de beløb, der blev udloddet til (...det centrale selskab...), ejede selskaberne ved videresalgene kun aktiver, der i meget begrænset omfang kunne dække skatteforpligtelserne. (...Det centrale selskab...) foretog sig intet i relation til at reducere eller eliminere skatteforpligtelserne. Under hensyn til de udlodninger, der allerede var foretaget, var der ikke grundlag for at antage, at erhververne ville kunne udnytte skattegodtgørelsesordningen, og det må efter de afgivne forklaringer tillige antages, at de tiltalte i en periode efter den 31. marts 1991 gik ud fra, at denne mulighed ikke længere stod til rådighed.

Landsretten finder intet grundlag for at antage, at aftagerne af selskaberne havde til hensigt at betale skatterne, og der er heller ikke grundlag for at antage, at de tiltalte var af den opfattelse. Selv om der allerede ved (...det centrale selskabs...) erhvervelse af selskaberne var skabt en risiko for tab for skattevæsenet, foretog de tiltalte sig intet for at sikre, at aftagerne havde iværksat eller forberedt dispositioner til eliminering af skatterne og foretog heller ikke nærmere undersøgelser af aftagernes økonomiske forhold, men videresolgte tværtimod selskaberne således, at selskabernes egne midler på ny blev anvendt ved finansieringen.

Om A's og B's deltagelse i selskabshandlerne kan landsretten i det hele tiltræde byrettens bemærkninger.

Herefter, og af de grunde, der i øvrigt er anført af byretten, tiltrædes det også efter bevisførelsen for landsretten, at det må have stået A og B klart - også når henses til, at de allerede i september 1991 fik kendskab til varetægtsfængslingen af X (...landets første dømte selskabstømmer...), uden at det gav dem anledning til ændringer i deres aktiviteter - at der som følge af deres dispositioner ville være en betydelig risiko for, at skattevæsenet ville lide tab.

Med den ovenfor anførte begrænsning for så vidt angår forhold III.8 tiltrædes det herefter i det hele, at disse tiltalte er fundet skyldige som sket, og at A er frifundet i forhold I.45 og III.9.

Det tiltrædes endelig, at det ikke er bevist, at C i forhold III.5-7 og 9 samt i forhold til den resterende del af tiltalen i forhold III.8 har udvist en sådan aktivitet eller har haft et sådant kendskab til forholdene omkring selskabshandlerne, at han har gjort sig skyldig i disse forhold. Det tiltrædes derfor, at C i det hele er frifundet i forhold III.5-9 og i forhold I.41-45."

C blev derimod sammen med de øvrige dømt for overtrædelse af selskabslovgivningen i et enkelt forhold under forhold I og i skyldnersvig i forhold III.10.

De tiltalte kunne på baggrund af betydelige indtægter i et af selskaberne, JV ApS, der formidlede selskabshandler, se frem til, at der skulle betales et betragteligt beløb i selskabsskat, såfremt de ikke foretog sig noget. C søgte om omlægning af regnskabsår af hensyn til et snarligt salg til en ekstern køber. De tiltalte - også C - havde i oktober 1993 et meget betydeligt kendskab til markedet for handel med overskudsselskaber.

De tiltalte var bekendt med, at der for en del af de allerede solgte overskudsselskaber ikke af køberne var taget skridt til eliminering eller betaling af skatten.

C havde i et internt notat forud for et møde den 12. juni 1992 benyttet udtrykket, at den navngivne køber i flere tilfælde havde "...udloddet udbyttet og derefter ladet dem sejle".

Landsretten fortsatte:

"Ved vurderingen må det endvidere tages i betragtning, at lovgivningsmagten ved flere lejligheder havde forsøgt at begrænse markedet for salg af overskudsselskaber, ligesom nogle af de uheldige konsekvenser ved salg af overskudsselskaber på dette tidspunkt var detaljeret beskrevet i både faglitteraturen og dagspressen.

Ligesom byretten lægger landsretten til grund, at det var A, der forhandlede med køberne og B, der havde kontakten til pengeinstituttet vedrørende finansieringen og afregningen af handlen. Landsretten finder herefter, at disse tiltalte ved ikke at sikre sig, at de svenske aftagere havde økonomisk grundlag for at eliminere skatterne, må have indset, at der opstod en betydelige risiko for, at skattevæsenet ville lide tab. Landsretten lægger ved vurderingen heraf endvidere vægt på, at de tiltalte ved salget opnåede kurs 75 for skatten, selv om de fleste metoder til udskydelse/eliminering på

dette tidspunkt var blevet stoppet af lovgivningsmagten, ligesom der var en forøget risiko for, at der ikke lovligt kunne foretages en udskydelse/eliminering af skatterne under henvisning til skattemyndighedernes betingede godkendelse af omlægningen af regnskabsår.

Landsretten kan derfor tiltræde, at A og B i forhold III.10 er fundet skyldige i overtrædelse af straffelovens § 283, stk. 1, nr. 3.

Ved vurderingen af, om der kan gøres strafansvar gældende overfor C, lægger landsretten vægt på dennes viden og rolle, som beskrevet ovenfor. Hertil kommer, at C deltog i salgsforhandlingerne, herunder i forbindelse med drøftelser med købernes revisorer om enkelte punkter i salgsaftalen, ligesom han udarbejdede en regnskabskitse for JV ApS for oktober 1993.

På denne baggrund - og under henvisning til bemærkningerne ovenfor om A og B - finder landsretten, at også C i forhold III.10 har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 283, stk. 1, nr. 3.

B havde i skrivelser af 21. og 22. oktober 1993 til Aktivbanken og Y nøje beskrevet den måde, hvorpå afregningen af handlen skulle foregå. Selv om afregningen af købesummen i stedet skete på den måde, at købernes advokat afleverede en bankcheck i Aktivbanken på betingelse af, at midlerne i JV ApS samtidig blev overført til advokatens klientkonto, findes selskabets midler at være blevet stillet til købernes rådighed i strid med forbudet om selvfinansiering. Køberne anvendte utvivlsomt midlerne til betaling af købesummen.

Under henvisning til det tætte samarbejde, der var imellem de tiltalte, i forbindelse med planlægningen og forberedelsen af salget af JV ApS, samt afviklingen af handlen med FEF, findes alle de tiltalte herefter skyldige i overtrædelse af anpartsselskabslovens § 49, stk. 2, i forhold I.46.

Efter det foran anførte blev selskabets midler i forbindelse med salget udloddet i strid med anpartsselskabslovens § 45. De tiltalte findes derfor også skyldige i overtrædelse af straffelovens § 296, stk. 1, nr. 3, i forhold III.10."

Ingen af forholdene var forældet, jfr. straffelovens § 93, stk. 4.

Landsretten fandt ikke, at den lange sagsbehandlingstid indebar en krænkelse af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1.

A fik fortsat 3 års fængsel, B fængsel i 2 år. Herom bemærkede retten:

"Ved strafudmålingen har landsretten lagt vægt på størrelsen af skattevæsenets tab og de tiltaltes udbytte ved handlerne samt på, at handlerne i forhold III.1-9 er foregået systematisk over en periode på næsten 2 år. Der er endvidere lagt vægt på forholdenes alder."

C fik fængsel i 6 måneder betinget mod 1 års prøvetid med følgende præmisser:

"3 voterende finder det under hensyn til forholdets enkeltstående karakter og dets alder forsvarligt at gøre straffen betinget.

3 voterende finder efter forholdets karakter og under hensyn til de omstændigheder, hvorunder det er begået, ikke grundlag for at gøre straffen betinget."

Da C's aktiviteter ikke havde forbindelse med hvervet som statsautoriseret revisor, fandt landsretten ikke anledning til at fratage ham retten til det hverv, som han efter det oplyste ikke havde udøvet siden 1991.

Om rettighedsfrakendelse i øvrigt i henhold til straffelovens § 79, stk. 2, 2. pkt., jfr. stk. 1, udtalte retten:

"4 voterende udtaler:

Uanset at grovheden af de udviste forhold for så vidt i sig selv begrunder en nærliggende fare for misbrug af de selskabsretlige regler, finder vi under hensyn til den tid, der nu er forløbet, ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at tage anklagemyndighedens påstand om rettighedsfrakendelse til følge.

2 voterende udtaler:

Vi finder efter kriminalitetens karakter, at betingelserne for frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar m.v., er opfyldt for alle de tiltalte og stemmer for at tage anklagemyndighedens påstand herom til følge.

Efter stemmeflertallet stadfæstes byrettens afgørelse af dette spørgsmål."

Byrettens bestemmelse om konfiskation blev stadfæstet, hos C konfiskeredes 50.000 kr.

Revisorbistand androg 1,3 mill. kr., heraf 438.000 til en tillægsberetning.

A og B skulle solidarisk betale 400.000. C ikke nogen del af udgiften.

En del af forsvarersalæret 150.00 + m for B skulle afholdes af det offentlige.

C skulle betale 1/4 af de ham vedrørende sagsomkostninger for begge retter, herunder 1/4 af salæret til egen forsvarer.

Landsrettens dom er på 17 sider.

Landsforeningens Meddelelse 96/2000

Beviser – Dokumentation af videoafhøringer – Sigtedes tilstedeværelse

Retsplejelovens § 877

Politianmeldelse var indgivet 20/11 1998. Videoafhøring af en 6-årig dreng fandt først sted 4/2 1999, uden at sigtede fik mulighed for at overvære denne, hvorfor landsretten i ankesagen nægtede anklagemyndigheden tilladelse til at gøre brug af videooptagelsen.

Ø.L. 17. afd. a.s. S-3986-99, 5/4 2000

T var tiltalt for overtrædelse af bl.a. § 225, jfr. § 222, stk. 2 og § 223, stk. 1, ved i august 1998 og 19. november 1998 som pædagogmedhjælper at have trukket bukserne ned på en 6-årig dreng og ført en finger op i hans endetarm, mens T stod bag ved og foretog samlejebevægelser.

I byretten skete der domfældelse, dog med dissens. To af rettens medlemmer fandt drengens forklaring optaget på video tillidsvækkende og overbevisende, mens det tredje medlem ved sit votum for frifindelse lagde vægt på, at forklaringen ikke var særlig detaljeret, afgivet gennem tolk og ofte kun med "ja" og "nej" på spørgsmål. Den lægelige undersøgelse kunne ikke bekræfte, at drengen var blevet misbrugt.

Straffen blev fastsat til fængsel i 6 måneder og rettighedsfrakendelse.

Forsvareren i ankeinstansen gjorde statsadvokaten opmærksom på, at der ikke forelå en oversættelse af tolkens og drengens ordvekslinger. Heller ikke moderens ordveksling i starten med drengen var oversat. Kriminalassistenten indledte afhøringen med at sige: "Vi skal snakke om en, der hedder J (tiltaltes fornavn)". "Så skal jeg lige

spørge dig om, at du jo har fortalt, at I gjorde noget, du ikke kunne lide. Hvad var det, han gjorde, du ikke kunne lide?"

Forsvareren påpegede en lang række mangler i den følgende afhøring. Svar, der ikke var fulgt op, eller som efter den øvrige efterforskning måtte antages at være utroværdige udsagn.

Han anmodede derfor dels om oversættelse af det allerede passerede, dels om en ny afhøring af drengen.

Under domsforhandlingen bad anklageren om tilladelse til at dokumentere videoafhøringen af 4/2 1999 med henvisning til RPL § 877, stk. 3. Forsvareren protesterede. Landsretten afsagde sålydende

"K E N D E L S E:

I medfør af retsplejelovens § 877, stk. 3, der også må anses at omfatte videooptagelser, kan dette bevismateriale kun benyttes, når retten undtagelsesvis hertil giver tilladelse.

Landsretten bemærker indledningsvis, at politianmeldelsen i sagen blev indgivet den 20. november 1998, og at videooptagelsen herefter først fandt sted den 4. februar 1999.

Under hensyn hertil og når henses til de indsigelser, tiltaltes nuværende forsvarer har anført i brev af 31. januar 2000 til Statsadvokaten for Fyn m.v. vedrørende den stedfundne videoafhøring, hvilke indsigelser tiltaltes forsvarer har gentaget under domsforhandlingen, og som ikke er imødegået af anklageren, og til, hvad der er bestemt ved Højesterets kendelser af 16. marts 2000 vedrørende spørgsmålet om en sigtet/mistænks tilstedeværelse i monitorrummet under videoafhøring, findes retssikkerhedsmæssige hensyn at gøre det betænkeligt at tillade, at dokumentation af videooptagelsen i den foreliggende sag benyttes som bevismiddel, hvorfor

b e s t e m m e s:

Anklagemyndigheden nægtes tilladelse til at gøre brug af en videooptagelse af en politiafhøring af forurettede under denne ankesag."

Drengens moder blev afhørt, men ikke om hvad drengen havde forklaret hende. De øvrige forklaringer fra byretten blev dokumenteret.

Landsretten udtalte:

"Efter bevisførelsen for landsretten findes der ikke at være det til domfældelse fornødne grundlag, hvorfor tiltalte frifindes for den rejste tiltale.

Efter udfaldet af denne sag frifindes tiltalte for påstanden om torterstatning."

- oo0oo -

Højesteret har i senere afgørelser af 16/3 2000, (U 2000.1326 H) og 17/5 2000 taget stilling til videoafhøringer af børn.